नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

# देशको वर्तमान आर्थिक अवस्था र नेपाल सरकारको तत्कालको कार्यदिशा सम्वन्धी श्वेतपत्रको कार्यान्वयन कार्ययोजना

| वुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| ६२ | चालु आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि बदलिंदो सन्दर्भमा स्रोतको उच्चतम परिचालन गर्ने। उत्पादन वृद्धि गर्न र वितरण व्यवस्था सहज बनाउन आवश्यक परेमा कार्यक्रमहरूलाई पुनर्प्राथमिकीकरण गर्ने। सरकारको लगानी खाद्य सुरक्षा, जलविद्युत, वैकल्पिक ऊर्जा, रणनीतिक पूर्वाधार, पर्यटन पूर्वाधार, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायत आर्थिक सामाजिक विकास र आम जनताको जीवनयापनलाई सहज र सरल बनाउने तर्फ केन्द्रित गर्ने । | राजस्व संकलनको बैकल्पिक कार्ययोजना (Backup plan) तयार गरी राजस्व संकलनलाई प्रभावकारी बनाउने | २०७२ मंसिर | अर्थ मन्त्रालय | | |
| | | चालु वर्षका कार्यक्रम/आयोजनाको पुनर्प्राथमिकीकरण गर्ने | २०७२ माघ | अर्थ मन्त्रालय/राष्ट्रिय योजना आयोय | सम्वन्धित मन्त्रालय | |
| | | सरकारी लगानीलाई खाद्यान्न, ईन्धन, विद्युत, बैकल्पिक उर्जा र रणनैतिक पूर्वाधार तर्फ केन्द्रित गर्ने | २०७३ असार | अर्थ मन्त्रालय/राष्ट्रिय योजना आयोय | | |
| | | आयोजनाको भौतिक प्रगतिको आधारमा निकासा दिने | दोश्रो र तेश्रो चौमासिक अवधिमा निरन्तर | अर्थ मन्त्रालय | महालेखा नियन्त्रक कार्यालय | |
| ६३ | आपूर्ति प्रणालीको अवरोधका कारण मानवीय संकट आउन नदिन आधारभूत उपभोग्य वस्तुहरूको उपलब्धता र अत्यावश्यक सेवाहरूलाई सुचारु गर्न सरकारले सबै वैकल्पिक उपाय अवलम्बन गर्ने। | खाद्यान्न ढुवानी, औषधीको आपूर्ति र स्वास्थ्य सेवा सम्वन्धि यातायात साधनलाई इन्धन सुनिश्चित गर्ने । कृतिम अभाव हुन नदिने र बजार अनुगमन तिब्र पार्ने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | | |
| | | आधारभूत तथा अत्यावश्यक उपभोग्य बस्तुहरु चीन, बंगलादेश लगायतका मुलुकहरुसँग अनुदान सहयोगमा वा खरीद गरी प्राप्त गर्ने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | परराष्ट्र मन्त्रालय | |
| | | अत्याबश्यक सेवा सुचारू गर्न र ढुवानी सुरक्षित गर्न पुर्याउनु पर्ने सुरक्षाका सबै प्रकृया अवलम्वन गर्ने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| | | साल्ट ट्रेडिङ्गको मातहतमा रहेको मेट्रो ग्याँसलाई पूर्ण क्षमतामा संचालन गर्ने गरी ब्यवस्थापन गर्ने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | साल्ट ट्रेडिङ्ग लिमिटेड | |
| ६४ | सरकारी, निजी, सहकारीका साथै अन्य गैरसरकारी क्षेत्र तथा बाह्य पक्षहरूको सहकार्यमा ठूला पूर्वाधारको विकास र आन्तरिक उत्पादन वृद्धिका कार्यक्रमहरू | आन्तरिक उत्पादन वृध्दिका कार्यक्रम संचालन गर्ने | निरन्तर | कृषि विकास मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय | | |
| | | ठूला पूर्वाधारहरुको विकास गर्ने | निरन्तर | अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोग | सम्वन्धित मन्त्रालय | |

| वुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | कार्यान्वयन गरी आम रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने। यसका लागि लगानीको थप अनुकूल वातावरण तयार गर्ने। | लगानीको अनुकुल वातावरण तयार गर्न लगानीका अवरोधहरु हटाउने | निरन्तर | उद्योग मन्त्रालय / अर्थ मन्त्रालय | | |
| | | उत्पादन बृद्धि क्रियाकलापमा सहकारी क्षेत्रलाई बढी क्रियाशिल तुल्याउने | निरन्तर | सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोग | |
| ६५ | मुद्रास्फीतिलाई वाञ्छित सीमाभित्र कायम राख्न र वित्तीय स्थायित्व खल्बलिन नदिन आवश्यक वित्तीय र मौद्रिक उपकरणहरूको प्रयोग गर्ने । | मूल्य नियन्त्रणका लागि मौद्रिक उपकरणहरुको प्रयोग गर्ने | निरन्तर | नेपाल राष्ट्र बैंक | | |
| | | वजेट घाटालाई सीमा भित्र राख्न श्रोत परिचालन र खर्च व्यवस्थापनमा संतुलन मिलाउने | निरन्तर | अर्थ मन्त्रालय | राष्ट्रिय योजना आयोग | |
| ६६ | आर्थिक सुधारका कार्यक्रमहरूको निरन्तरता, वित्तीय प्रणालीको नियमन र पारदर्शिता, वित्तीय जवाफदेहिता एवं सार्वजनिक सेवामा स्वच्छता कायम गरिने। व्यवस्थापिका-संसदमा विचाराधीन वित्तीय क्षेत्रसँग सम्बन्धित विधेयकहरू शीघ्र पारित गर्न पहल गर्ने। | बित्तिय प्रणालीका नियामक निकायको प्रभावकारिता वढाउने र वित्तीय जवाफदेहिता सम्वन्धित ऐन तर्जुमा गर्ने | २०७३ असार | अर्थ मन्त्रालय | नेपाल राष्ट्र बैंक | |
| | | सार्वजनिक सेवामा स्वच्छता कायम राख्ने | निरन्तर | सवै मन्त्रालय | | |
| | | व्यवस्थपिका-संसदमा विचाराधिन वित्तीय क्षेत्रसँग सम्वन्धित विधेयकहरु शीघ्र पारित गर्न व्यवस्थापिका संसद सचिवालयसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने | २०७३ असार | कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय, उद्योग मन्त्रालय | |
| | | प्रस्तावित औद्योगिक व्यवसाय ऐन र विशेष आर्थिक क्षेत्र सम्बन्धी ऐन पारित गराउन पहल गर्ने | २०७३ असार | उद्योग मन्त्रालय | कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय | |
| | | बैदेशिक लगानी प्रबर्द्धन गर्न बैदेशिक लगानी नीति अनुकूल हुने गरी वैदेशिक लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन तर्जुमा गर्ने | २०७३ असार | उद्योग मन्त्रालय | कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय | |
| ६७ | विदेशस्थित नेपाली नियोगहरूलाई अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा हालको समस्याको यथार्थ चित्रण प्रस्तुत गरी, वैदेशिक सहायता र लगानी भित्र्याउन, पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न, व्यापार विविधिकरण एवं विस्तार गर्न र आर्थिक कुटनीतिलाई परिणाममुखी बनाउन सक्रिय गराउने। गैर आवासीय नेपाली संघका स्थानीय संगठनहरूलाई यस कार्यमा सहयोग गर्न अभिप्रेरित गर्ने। | आर्थिक कुटनीति सम्वन्धी नीतिगत मार्गदर्शन तयार गर्ने | २०७२ पुस | परराष्ट्र मन्त्रालय | | |
| | | नेपाली नियोगहरुलाई आफ्नो कार्यक्षेत्रका मुलुकको सहयोग, समर्थन र सद्भाव प्राप्त गर्न परिचालन गर्ने | निरन्तर | परराष्ट्र मन्त्रालय | | |
| | | नियोगहरुले अन्तरराष्ट्रिय संस्था तथा सञ्चार माध्यमको सहयोग/सद्भाव सुनिश्चित गरी नेपालको वर्तमान अवस्थाको अन्तरराष्ट्रिय स्तरमा यथार्थ चित्रण प्रस्तुत गर्ने | निरन्तर | परराष्ट्र मन्त्रालय | | |
| | | वैदेशिक सहायता र लगानी भित्र्याउन, पर्यटन आगमन वढाउन, व्यापार विविधिकरण र विस्तार गर्न हाल अवलम्वन गरिएका प्रचारप्रसारका कार्यलाई थप सधन वनाउने । यसमा गैर आवाशीय नेपालीहरुसँगको सहकार्य अगाडी वढाउने | निरन्तर | परराष्ट्र मन्त्रालय | संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, गैर आवासीय नेपाली महासंघ | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| ६८ | भूकम्प पछिको पुनर्निर्माण, ठूला पूर्वाधार निर्माण र सञ्चालन, उत्पादन र सेवा क्षेत्रका साथै सामाजिक विकासमा गैर आवासीय नेपालीहरूको लगानी वृद्धि गर्न प्रोत्साहन र सहजीकरण गर्ने। | लगानीको क्षेत्र र आयोजना पहिचान गरी लगानी अभिवृद्धि गर्ने | पुष मसान्त | अर्थ मन्त्रालय/ राष्ट्रिय योजना आयोग | परराष्ट्र मन्त्रालय, गैर आवासीय नेपाली महासंघ | |
| | | सार्वजनिक नीजि साझेदारी माध्यमद्वारा लगानीको वातावरण वनाउन परामर्श वैठक गर्ने | २०७२ फागुन | अर्थ मन्त्रालय/ राष्ट्रिय योजना आयोग | | |
| | | सार्वजनिक नीजि साझेदारीको Viability Gap Funding (VGF) Guideline बनाउने | २०७२ फागुन | अर्थ मन्त्रालय/ राष्ट्रिय योजना आयोग | | |
| | | आयोजनाको लागि तयारी, मुल्यांकन तथा स्वीकृति निर्देशिका वनाउने | २०७२ फागुन | अर्थ मन्त्रालय/ राष्ट्रिय योजना आयोग | | |
| ६९ | भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण, वितरण प्रणालीको सुदृढीकरण र समग्र आर्थिक सामाजिक कार्यहरुमा स्वंय सेवाका लागि देश भरका युवाहरुलाई प्रेरित गर्ने कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने । | हरेक निर्वाचन क्षेत्रमा स्काउट तथा मास्टर प्रशिक्षक तयार गरी उनीहरु मार्फत स्काउट स्वंयसेवक तयार गरी परिचालन गर्ने साथै अन्य सामाजिक संस्थाहरु पनि परिचालन गर्ने | २०७३ वैशाख | महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय | संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय | |
| | | युवा परिचालनको कार्यविधी तयार गर्ने | २०७२ पुस | युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय | संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय | |
| | | राष्ट्रिय स्वयं सेवक सेवा विस्तार गर्ने | निरन्तर | राष्ट्रिय योजना आयोग | संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय | |
| ७० | पेट्रोलियम पदार्थलगायत दैनिक उपभोग्य सामग्रीको वितरण प्रक्रियालाई प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउने। उपलब्ध पेट्रोलियम पदार्थहरू निश्चित मापदण्डका आधारमा बिक्री वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने। इन्धन बिक्री वितरण हुने स्थान, मूल्य, परिमाण र समयतालिका सर्वसाधारणको जानकारी एवं सुविधाका लागि अनलाइन माध्यमबाट समेत अग्रिम रूपमा [illegible] | हरेक दिन सो को भोलीपल्ट वितरण गरिने पेट्रोलियम पदार्थको वितरणको स्थान र समय संचार माध्यमका साथै website मा अपलोड गरी प्रचार प्रसार समेत गर्ने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नेपाल आयल निगम | |
| | | पेट्रोलियम पदार्थको वितरणमा अत्यावश्यक सेवा, उद्योग, ब्यवसाय, आयोजना, सार्वजनिक सवारीका साधन, खाद्य वस्तु ओसार पसार गर्ने साधनलाई समेत प्राथमिकता र मापदण्ड तोकी विक्री वितरण गर्ने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नेपाल आयल निगम | |
| | | पेट्रोलियम पदार्थको वितरणलाई प्रभावकारी बनाउन टोकन प्रणाली तथा sms प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याउने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नेपाल आयल निगम | |
| | | पेट्रोलियम पदार्थ, एल. पी. ग्याँस र अन्य अत्यावश्यक वस्तुको उपभोक्ता कार्ड/ Pass Book वितरण गर्ने | २०७२ फागुन | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय/ गृह मन्त्रालय | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | सार्वजनिक गर्ने। सवारी साधनलाई इन्धन प्राप्त हुने समय र स्थानको जानकारी सहितको टोकन उपलब्ध गराई लामो समय लाइनमा बस्नु नपर्ने व्यवस्था गर्ने । | नेपाल आयल निगमको थानकोट डिपोबाट वितरण प्रणालीमा पठाइने पेट्रोलियम पदार्थ दिउसो २ बजे भित्र सम्वन्धित पम्पहरुमा पुगि सक्ने गरी आवश्यक व्यवस्था गर्ने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नेपाल आयल निगम | |
| | | इन्धन वितरण गर्दा सम्वन्धित पम्पको नोजलको संख्या र डिस्पेन्स क्षमताको आधारमा र डिपोबाट पम्पमा इन्धन उपलब्ध गराउने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नेपाल आयल निगम | |
| ७१ | पेट्रोलियम पदार्थको अनधिकृत सञ्चय गर्ने र सरकारले तोकेको मापदण्ड विपरित बिक्री वितरण गर्ने व्यक्ति वा समूहको निगरानी गरी त्यस्तो पेट्रोलियम पदार्थ जफत गरी त्यस्ता व्यक्ति वा समूहलाई कडा कानुनी कारवाही गर्ने। | बाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभागवाट प्रभावकारी रुपमा अनुगमन संयन्त्र परिचालन गरी वजार अनुगमनलाई निरन्तरता दिने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| | | अनाधिकृत किसिमले पेट्रोलियम पदार्थको संचय र बिक्री वितरण गर्ने उपर प्रचलित कानून अनुसार कडा कारवाही गर्ने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| | | अनुचित व्यापारिक क्रियाकलापमा संलग्न व्यापारिक प्रतिष्ठानहरूलाई कारबाहिको प्रकृया अगाडि बढाउने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| ७२ | दैनिक आयात एवं मौज्दातको आधारमा क्षेत्रगत प्राथमिकता निर्धारण गरी पारदर्शी रूपमा प्रत्येक परिवारले खाना पकाउने ग्याँस पाउने प्रबन्ध गर्ने। खाना पकाउने ग्याँसको अभाव पूर्ति गर्न मट्टितेल र दाउरा समेत बिक्री वितरणको प्रबन्धलाई थप व्यवस्थित गर्ने। | हरेक दिन नेपाल प्रवेश गरेका ग्याँस बुलेटको सम्वन्धमा आयात गर्ने उद्योगीको नाम, ठेगाना र बितरण हुने क्षेत्र समेतको अद्यावधिक विवरण नेपाल आयल निगमले तयार गरी सार्वजनिक गर्ने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नेपाल आयल निगम | |
| | | ग्याँस विक्रीको मापदण्ड र प्राथमिकता निर्धारण गरी पारदर्शी तरिकाले विक्री गर्ने | २०७२ मंसिर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नेपाल आयल निगम | |
| | | नेपाल प्रवेश गरेका ग्याँसका वुलेट मध्ये कम्तिमा ६० प्रतिशत ग्याँस काठमाडौं उपत्यकामा वितरण गर्ने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय / गृह मन्त्रालय | | |
| | | खाना पकाउने एलपी ग्याँसको विकल्पमा मट्टितेलको बिक्री वितरण गर्ने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नेपाल आयल निगम | |
| | | काठमाडौं उपत्यकामा टिम्बर कर्पोरेशन मार्फत दाउरा ढुवानी गरी विक्री वितरणलाई प्रभावकारी वनाउने | निरन्तर | वन तथा भूसंरक्षण मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| | अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एम्बुलेन्स, शव वाहन, खानेपानी, दूध र औषधि अत्यावश्यक सामग्री ढुवानीका साधनहरूका साथै सञ्चार माध्यमहरूलाई इन्धन आपूर्तिमा प्राथमिकता दिने। सार्वजनिक निर्माण | आ-आफ्नो क्षेत्रको प्राथमिकता निर्धारण गरी सिफारिस गर्ने | निरन्तर | सबै मन्त्रालय | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | |
| | | अत्यावश्यक सेवा र क्षेत्रको लागि मापदण्ड र प्राथमिकता निर्धारण गरी पेट्रोलियम पदार्थको बिक्री वितरण गर्ने | २०७२ मंसिर भित्र शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| ७३ | आयोजनाहरूका साथै कृषि तथा औद्योगिक उत्पादनहरू बजारसम्म ढुवानी गर्न प्रयोग हुने सवारी साधनहरूका लागि प्राथमिकताका साथ इन्धन उपलब्ध गराउने । | यसरी प्राप्त भएको इन्धन सही रुपमा उपयोग भए नभएको नियमित अनुगमन गर्ने | निरन्तर | सम्वन्धित मन्त्रालय | बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | |
| | | प्राथमिकता प्राप्त निकाय तथा आयोजनाहरुका लागि वितरण भएको इन्धनको विवरण सार्वजनिक गर्ने | दैनिक | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नेपाल आयल निगम | |
| ७४ | भन्सारवाट छुटेका इन्धन र अत्यावश्यक सामग्री बोकेका मालवाहक ट्रकहरूलाई सुरक्षितरूपमा समयमै गन्तव्यमा पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाउने। यस्ता सामग्री गन्तव्यमा पुगे नपुगेको एकीन गर्ने प्रणालीको स्थापना गर्ने। पेट्रोलियम पदार्थलगायत अन्य अत्यावश्यक सामग्रीको आयात परिमाण र बिक्री वितरण भएको परिमाणको अनुगमन र सुपरीवेक्षण गरी आपूर्ति व्यवस्था नियमित गर्ने। | भन्सारवाट छुटेका इन्धन र अत्यावश्यक सामग्री बोकेका मालबहाक ट्रकहरुलाई सुरक्षित रुपमा समयमै गन्तव्यमा पुगे नपुगेको रेकर्ड भिडाइ एकिन गर्ने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | गृह मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय/ वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | |
| | | नेपाल आयल निगममा स्थापना भएको control room वाट निरन्तर Tracking गर्ने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| | | बाणिज्य तथा आपूर्ति व्यवस्थापन विभाग र स्थानीय प्रशासनवाट प्रभावकारी अनुगमन गर्ने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| | | गृह मन्त्रालयमा रहेको control room वाट पनि निरन्तर Tracking गरी Follow up गर्ने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | गृह मन्त्रालय | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | |
| ७५ | वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र र निजी क्षेत्रबाट समेत वैकल्पिक ऊर्जाका प्रविधि तथा उपकरणहरू आमजनता सम्म पुऱ्याउने। | सौर्य उर्जा, वायु उर्जा, जैविक उर्जा र साना जलविद्युत उत्पादनलाई तिव्र अघि वढाउने | निरन्तर | विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | |
| ७६ | पेट्रोलियम पदार्थ आयातको वैकल्पिक व्यवस्था मिलाउन विभिन्न मुलुक तथा अन्तर्राष्ट्रिय कम्पनीहरूसँग व्यापार सम्झौता गर्ने। निजी क्षेत्रका व्यवसायीले इन्धन आयात गरी आपूर्ति गर्न चाहेमा सहजीकरण गर्ने। आपूर्ति व्यवस्था सहज बनाउन विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रमा पेट्रोलियम पदार्थ भण्डारणका लागि पूर्वाधार निर्माण गर्ने कार्य प्रारम्भ गर्ने। | पेट्रोलियम पदार्थ आयातको वैकल्पिक व्यवस्था मिलाउन चीन, बंगलादेश, खाडी क्षेत्रका मुलुकहरु तथा अन्तर्राष्ट्रिय कम्पनीहरूसँग व्यापार सम्झौता गर्ने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | परराष्ट्र मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, कानून न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय | |
| | | पेट्रोलियम पदार्थ भण्डारणका लागि स्थान छनौट गरी जग्गा प्राप्त गर्ने | २०७२ फागुन | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नेपाल आयल निगम | |
| | | तत्काल पेट्रोलियम संचय क्षमता वढाउन थप तीन स्थानमा संचय भण्डार निर्माणको कार्य शुरु गर्ने | २०७३ बैशाख | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नेपाल आयल निगम | |
| ७७ | आयातका वैकल्पिक भन्सार नाकाहरू र ढुवानीका प्रमुख मार्गहरूको तत्काल मर्मत सम्भार र स्तरोन्नति गर्ने। इन्धनलगायतका उपभोग्य सामग्रीको सहज आपूर्तिका लागि नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार विविधिकरण गर्दै सञ्चालनमा रहेका र सम्भाव्य | रसुवागढी र तातोपानी भन्सार नाका तत्काल शुचारु गर्ने | २०७२ मंसिर | अर्थ मन्त्रालय | | |
| | | तातोपानी भन्सार नाका शुचारु गर्ने | २०७२ फागुन | अर्थ मन्त्रालय | | |
| | | गल्छी- रसुवागढी राजमार्गको स्तरोन्नती गरी २ लेनको बाटो सुचारु गर्ने | २०७२ पुसवाट शुरु गरी दुई वर्ष भित्र पुरा गर्ने | रक्षा मन्त्रालय | भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | व्यापारिक नाकाहरू जोड्ने सडकहरू तीव्रताका साथ निर्माण, मर्मत र विस्तार गर्ने। | कोदारी राजमार्ग मर्मतसंभार गरी सुचारु गर्ने | २०७२ फागुन | भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय | | |
| ७८ | विद्युतवाट सञ्चालन हुने व्यक्तिगत वा सार्वजनिक यातायातका साधनको उपयोगलाई प्रोत्साहित गर्ने। खाना पकाउने विद्युतीय उपकरणको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गर्ने। उपलब्ध विद्युत खाना पकाउने समयमा आपूर्ति गर्न प्राथमिकता दिने। | खाना पकाउने ईन्डक्सन चुल्हो लगायतका उपकरणहरुको आयात सहजीकरण गर्ने र विक्री वितरण गर्ने | निरन्तर | अर्थ मन्त्रालय / वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | नीजिक्षेत्र | |
| | | विहान र बेलुकाको खाना पकाउने समयमा विद्युत आपूर्ति नियमित गर्ने | निरन्तर | उर्जा मन्त्रालय | | |
| | | विद्युतीय सवारी साधनको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्ने | निरन्तर | भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय | |
| ७९ | स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरूमा आकस्मिक सेवा, शल्यक्रिया र सघन उपचार सेवा सुचारु गर्न इन्धन आपूर्तिमा प्राथमिकता दिने। शिक्षण संस्थाहरूलाई निश्चित मापदण्ड तोकी प्राथमिकताका आधारमा इन्धन उपलब्ध गराउने। | स्वास्थ्य सेवा र शिक्षण संस्थाहरुलाई सम्वन्धित मन्त्रालयहरुले संस्थाको क्षमताको आधारमा मापदण्ड तोकी सिफारिस गर्ने र सो प्राथमिकताका आधारमा ईन्धन वितरण गर्ने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | स्वास्थ मन्त्रालय र शिक्षा मन्त्रलय | |
| ८० | पर्यटकीय सवारी साधनलाई मापदण्डका आधारमा इन्धन बिक्रीमा प्राथमिकता दिने। पर्यटकीय होटेलहरूमा पर्यटकको संख्या समेतको विश्लेषण गरी खाना पकाउने ग्याँस तथा जेनेरेटर सञ्चालनका लागि इन्धन उपलब्ध गराउन प्राथमिकता दिने। | पर्यटकीय सवारी साधनको विवरण लिई प्राथमिकताको आधारमा ईन्धन उपलब्ध गराउने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय | |
| | | पर्यटकीय होटलहरुमा पर्यटकको संख्या र अवस्थाको विवरण लिई प्राथमिकताको आधारमा ईन्धन उपलब्ध गराउने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय | |
| ८१ | जलविद्युत उत्पादन, प्रसारण र वितरण प्रक्रियालाई तीव्रताका साथ अघि बढाउन ऊर्जा संकटकाल घोषणा गरी जलविद्युतका साथै सबै प्रकारका ऊर्जा परियोजनाहरूको सहज कार्यान्वयनका लागि वातावरण तयार गर्ने। यस्ता परियोजनाहरूलाई आवश्यक वित्तीय स्रोत जुटाउन आयोजना विशेष ऋणपत्र जारी गर्ने। | आयोजनाको वित्तीय आवश्यकता पहिचान गर्ने | २०७२ माघ | उर्जा मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय | |
| | | आयोजनाको विशेष ऋणपत्र सम्वन्धी निर्देशिका/कार्यविधि तर्जुमा गर्ने | २०७२ फागुन | अर्थ मन्त्रालय | | |
| | | उर्जा संकटकाल घोषणा गर्ने | २०७२ पुस | उर्जा मन्त्रालय | | |
| | | आयोजना विशेष ऋणपत्र जारी गर्ने | २०७२ चैत्र | उर्जा मन्त्रालय | | |
| | [illegible] | माथिल्लो तामाकोशी आयोजनाको पहुँच सडक सुचारु गर्ने | २०७२ चैत्र | उर्जा मन्त्रालय | नेपाल विद्युत प्राधिकरण | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| ८२.१ | निर्माणाधीन माथिल्लो तामाकोशी, कुलखानी तेस्रो र चमेलिया जलविद्युत आयोजनाहरूको निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिने। | माथिल्लो तामाकोशी आयोजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने | २०७४ मंसिर | उर्जा मन्त्रालय | | |
| | | कुलेखानी तेश्रो आयोजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने | २०७३ असोज | उर्जा मन्त्रालय | | |
| | | चमेलीया आयोजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने | २०७३ मंसिर | उर्जा मन्त्रालय | | |
| ८२.२ | निर्माणाधिन ग्रिड सोलार आयोजनावाट २५ मेगावाट विद्युत आपूर्ति गर्ने । | आयोजनाको ठेक्का संझौता गर्ने | २०७२ फागुन सम्म | उर्जा मन्त्रालय | | |
| | | आयोजना निर्माण सम्पन्न गर्ने | २०७३ मंसिर | उर्जा मन्त्रालय | | |
| ८२.३ | थप २०० मे.वा. ग्रीड सोलार अगाडि वढाउने । | विद्युत खरीद (सौर्य उर्जा तथा वायु उर्जा समेतको ) दर निर्धारण गर्ने | २०७२ माघ | उर्जा मन्त्रालय | | |
| | | नेपाल विद्युत प्राधिकरणले आफ्नो जग्गामा विकास गर्ने सोर्य आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन (Evaculaton Plan) सम्पन्न गर्ने | २०७२ पुससम्म | उर्जा मन्त्रालय | नेपाल विद्युत प्राधिकरण | |
| | | विभिन्न औद्योगिक क्षेत्रहरु लगायतका सरकारी जग्गाहरुमा थप सोलार आयोजना जडान गर्ने सम्वन्धमा अध्ययन गर्ने | २०७२ फागुन सम्म | उर्जा मन्त्रालय | | |
| ८२.४ | निजीक्षेत्रवाट निर्माण भइरहेका आयोजनाहरु समयसिमा भित्रै सम्पन्न गर्न सहजीकरण गरी एक वर्ष भित्र थप १५५ मे.वा. जलविद्युत राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोड्ने । | इन्धन तथा निर्माण सामग्री आपूर्तिमा सहजीकरण गर्ने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| | | भन्सार विन्दुमा आवश्यक सहजीकरण गर्ने | निरन्तर | अर्थ मन्त्रालय | | |
| | | प्रसारण लाइन जडान कार्यमा सहजीकरण गर्ने | निरन्तर | उर्जा मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| ८३.१ | बूढीगण्डकी जलविद्युत आयोजनाको निर्माण कार्य तीव्रताका साथ अगाडि बढाउने। | जग्गा प्राप्ती सम्वन्धी कार्य अगाडि बढाउने | २०७२ चैत्र | उर्जा मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय | |
| | | संस्थागत संरचना एवं लगानी ब्यवस्थापनको कार्य अगाडी वढाउने | २०७३ असार | उर्जा मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय | |
| ८३.२ | नलसिंहगाड जलविद्युत आयोजनाको निर्माण कार्य तीव्रताका साथ अगाडि बढाउने। | परामर्शदाता छनौट गरी विस्तृत अध्ययनको कार्य शुरु गर्ने | २०७२ माघ | उर्जा मन्त्रालय | | |
| ८३.३ | नेपाल सरकार, नेपाल विद्युत प्राधिकरण र सर्वसाधारणको संयुक्त लगानीमा ५०० मेगावाट सम्म क्षमताको जलविद्युत आयोजना पहिचान गरी विकास गर्ने । | माथिल्लो अरुण (३५५ मे.वा.) र इखुवा (३० मे.वा.) को विस्तृत अध्ययन शुरु गर्ने | २०७३ वैशाख | उर्जा मन्त्रालय | | |
| | | दुधकोशी (३०० मे.वा.) को विस्तृत अध्ययन शुरु गर्ने | २०७३ वैशाख | उर्जा मन्त्रालय | | |
| | | तामाकोशी पाँचौ (८५ मे.वा.) को विस्तृत अध्ययन शुरु गर्ने | २०७३ वैशाख | उर्जा मन्त्रालय | | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| ८३.४ | समुदायको लगानीमा निर्माण र सन्चालन हुने लघु जलविद्युत आयोजनाहरुलाई प्रोत्साहित गर्ने । | समुदायद्वारा प्रवर्द्धित लघु जलविद्युत आयोजनाहरुलाई प्रोत्साहित गर्ने | निरन्तर | विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय | | |
| ८३.५ | रेमिट हाइड्रोपावर अवधारणा अनुरुप बैदेशिक रोजगारीवाट आप्रवाह हुने विप्रेषणको रकम उपयोग गरी घुन्सा (७२ मे. वा.) र सिम्बुवा (५१ मे.वा.) जलविद्युत आयोजनाहरु निर्माण गर्न आवश्यक प्रवन्ध गर्ने । | रेमिट हाइड्रोपावर अवधारणा अनुरुप विप्रेषण रकम उपयोग गर्ने मोडालिटि तयार गरी स्वीकृत गर्ने | २०७३ आषाढ | उर्जा मन्त्रालय | | |
| ८४.१ | नेपालको सम्भाव्य जलविद्युत क्षमताको समग्र अध्ययन यथासम्भव चाँडो सम्पन्न गर्ने । | नेपालको सम्भाव्य जलविद्युत क्षमताको समग्र अध्ययन सम्पन्न गरी प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने | २०७३ चैत्रसम्म | उर्जा मन्त्रालय | | |
| ८४.२ | महत्वपूर्ण राष्ट्रिय प्रसारण लाइनहरूको निर्माणमा आवश्यकता अनुसार नेपाली सेनालाई समेत संलग्न गराउने । | आयोजना पहिचान गरी कार्य अगाडि वढाउने | २०७२ फागुन सम्म | उर्जा मन्त्रालय | | |
| | | नेपाली सेनालाई राष्ट्रिय प्रसारण लाइनहरूको निर्माणमा संलग्न गराउने विषयमा सम्वद्ध पक्षहरुसँग छलफल गरी अवधारणा तयार गर्ने | २०७२ पुससम्म | उर्जा मन्त्रालय | रक्षा मन्त्रालय | |
| ८५ | राष्ट्रिय प्रसारण लाइनबाट विद्युत सेवा उपलब्ध हुन नसकेका ग्रामीण बस्तीहरूमा वैकल्पिक ऊर्जाको उत्पादन र वितरणमा दिंइदै आएको सहुलियत र अनुदानलाई थप प्रभावकारी बनाउने। सहरी सौर्य ऊर्जा कार्यक्रमलाई विस्तार गर्ने। तराई, मधेश र पहाडका ग्रामिण क्षेत्रमा अभियानका साथ बायोग्याँस प्लाण्ट जडान गर्ने । | वैकल्पिक ऊर्जाको उत्पादन र वितरणमा दिंइदै आएको सहुलियत र अनुदान पुनरावलोकन गरी पहुँचयोग्य वनाउने | २०७२ फागुन | विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय | |
| | | सहरी सौर्य ऊर्जा कार्यक्रमलाई विस्तार गर्ने | २०७३ फागुन | विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय | |
| | | बायोग्याँस प्लान्ट जडान कार्य अभियानका रुपमा सम्पन्न गरी थप एक लाख प्लान्ट जडान गर्ने | २०७३ असार | विज्ञान प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय | कृषि विकास मन्त्रालय | |
| ८६.१ | नेपाल खाद्य संस्थानलगायत सम्बद्ध सार्वजनिक संस्थानहरूको भण्डारण क्षमता उपयोग गरी कृषकहरूले उत्पादन गरेका खाद्यान्न, दलहन र तेलहनको खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाउने। | नेपाल खाद्य संस्थानलगायत सम्बद्ध सार्वजनिक संस्थानहरूको भण्डारण क्षमता उपयोग गरी कृषकहरूले उत्पादन गरेका खाद्यान्न, दलहन र तेलहनको खरिद गर्ने | तत्काल शुरु गरी निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | कृषि विकास मन्त्रालय | |
| | | खाद्यान्नको गुणस्तरीयताको लागि बजार अनुगमन गर्ने | तुरुन्त | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | कृषि विकास मन्त्रालय | |
| | | कृषि उपजको समर्थन मुल्य तोक्न पहल गर्ने | तुरुन्त | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, कृषि विकास मन्त्रालय | | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| ८६.२ | निजी र सहकारी क्षेत्रबाट निर्माण गरिने खाद्य भण्डार तथा शीत भण्डारका लागि उपलब्ध गराइंदै आएको ब्याज तथा पूँजीगत अनुदान र विद्युतको डिमाण्ड शुल्क छूटको व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी र पहुँचयोग्य बनाउने। | खाद्य भण्डार र शीत भण्डारलाई दिइएको सुविधा पुनरावलोकन गर्ने | २०७२ पुस मसान्त | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, कृषि विकास मन्त्रालय | सरकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालय | |
| ८६.३ | खाद्यान्नको कृत्रिम अभाव सृजना गर्ने र बढी मूल्य लिने बिक्रेताहरूको सूक्ष्म निगरानी गरी कानुनी कारवाहीको दायरामा ल्याउने। | सम्भावित कालो बजारी तथा जम्माखोरलाई नियन्त्रण गर्न अनुगमन गरि थप सूचना संकलन गर्ने | तुरुन्त | गृह मन्त्रालय | वाणिज्य तथा आपूर्ती मन्त्रालय | |
| ८७ | लघु बीमा कार्यक्रममा बाली तथा पशु बीमालाई अनिवार्य रूपमा समावेश गर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउने। सहकारी संस्थाहरू समेत परिचालन गरी कृषि बीमासँग सम्बन्धित सरकारी कार्यक्रमहरूलाई विस्तार गर्ने। | बिमा कारोवारको पाँच प्रतिशत लघु बिमा हुनै पर्ने व्यवस्था गरी बाली तथा पशुधन बीमाको प्रिमियममा अनुदान उपलब्ध गराउने र वजेट अभाव हुन नदिने | निरन्तर | कृषि विकास मन्त्रलय | अर्थ मन्त्रालय | |
| | | कृषि बीमासँग सम्बन्धित सहकारी कार्यक्रमहरु विस्तार गर्ने र सहकारी बिमा प्रणाली अघि वढाउने | निरन्तर | कृषि विकास मन्त्रलय | अर्थ मन्त्रालय | |
| ८८.१ | आगामी दुई वर्षभित्र धान, गहुँ, मकै, ताजा तरकारी, फलफूल, दलहन, मसला, माछामासु, अण्डा र दूधमा आत्मनिर्भर हुने गरी उत्पादनका कार्यक्रमहरू अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्ने। | बृहत्तर धान उत्पादन तथा आत्मनिर्भर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने | निरन्तर | कृषि विकास मन्त्रालय | | |
| | | गहुँ र मकैमा आत्मनिर्भर हुने कार्यक्रमको तयारी गर्ने | २०७२ फागुन | कृषि विकास मन्त्रालय | | |
| | | तरकारी (टमाटर) मा आत्मनिर्भर कार्यक्रम संचालन गर्ने | २०७२ पुस | कृषि विकास मन्त्रालय | | |
| | | दलहन, तेलहन, दुध तथा दुग्धजन्य पदार्थमा आत्मनिर्भर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने | २०७२ फागुन देखि | कृषि विकास मन्त्रालय | | |
| ८८.२ | कृषियोग्य जमीन बाँझो राख्न नपाइने व्यवस्था गर्ने। बाँझो जमीनमा सामुहिक र करार खेती गर्न भूमिहीन विपन्न परिवारलाई पुँजीगत अनुदानका साथै ऋणको ब्याजमा अनुदान दिने। | कृषि योग्य जमीन बाँझो राख्न नपाइने गरी कानूनी व्यवस्था गरिने | २०७२ फागुन | कृषि विकास मन्त्रालय | भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय | |
| | | बाँझो जमीनमा सामुहिक र करार खेती गर्न भूमिहीन विपन्न परिवारलाई पूँजीगत अनुदानका साथै ऋणको ब्याजमा अनुदान दिने कार्य विधि तयार गर्ने | २०७२ फागुन | कृषि विकास मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय | |
| | धान, गहुँ, मकै, फापर, कोदो जस्ता खाद्यान्न एवं आलु | अनुदानित मूल्यमा बीऊ उपलब्ध गराउने | २०७३ बैशाख | कृषि विकास मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| ८९ | र प्याज उत्पादक कृषक परिवारलाई सहुलियत दरमा बीऊ उपलव्ध गराउने व्यवस्था मिलाउने। ट्रान्जिट र नाकामा थुप्रिएको रासायनिक मल तत्काल किसान समक्ष पुऱ्याई हिउँदेबालीका लागि आवश्यक रासायनिक मलको प्रबन्ध गर्ने। | सहकारी संस्थालाई समेत परिचालन गरी रासायनिक मल वितरणको प्रवन्ध गर्ने | निरन्तर | कृषि विकास मन्त्रालय | | |
| ९० | किसानहरूलाई सहुलियत कृषि ऋण सहज ढंगमा उपलव्ध गराउने व्यवस्था मिलाउने। जग्गा धितो राख्न नसक्ने किसानका लागि परियोजना वा सामुहिक जमानीमा ऋण दिने व्यवस्था गर्ने । | किसानहरूलाई सहुलियत कृषि ऋण सहज ढंगमा उपलव्ध गराउन कार्यविधि संशोधन गर्ने | २०७२ पुस मसान्त | अर्थ मन्त्रालय | कृषि विकास मन्त्रालय | |
| | | बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुवाट कृषि क्षेत्रमा लगानी वढाउने | निरन्तर | अर्थ मन्त्रालय, नेपाल राष्ट्र बैंक | | |
| ९१ | कोलकत्ता बन्दरगाह तथा सीमा वारिपारिका भन्सार नाकाहरूमा लामो समयसम्म कन्टेनरहरू रोकिंदा व्यवसायीले व्यहोर्नु परेको अतिरिक्त विलम्ब शुल्क र पार्किङ शुल्क छुट गराउन कूटनीतिक पहल गर्ने। | व्यवसायीले व्यहोर्नु परेको अतिरिक्त विलम्ब शुल्क र पार्किङ शुल्क छुट गराउन नीतिगत निर्णय गरी कूटनीतिक पहल गर्ने | २०७२ पुस | अर्थ मन्त्रालय, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय र परराष्ट्र मन्त्रालय | | |
| ९२ | उद्योगी तथा व्यवसायीहरूले कर विवरण बुझाउने र भुक्तानी गर्ने समय थप गर्ने। पर्यटन र उत्पादनमूलक उद्योगका साथै दूध, तरकारी र मासु उत्पादक किसानले लिएको ऋणको साँवा ब्याज भुक्तानीको पुनर्तालिकीकरण र ब्याजको केही अंश छूट दिने व्यवस्था गर्ने। उद्योग व्यवसायको पुनरुद्धार र पुनर्स्थापनाका लागि नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको पुनरुद्धार कोषको उपयोग गर्ने। | उद्योगी तथा व्यवसायीहरूले कर विवरण बुझाउने र भुक्तानी गर्ने समय थप गर्ने | आवश्यकता अनुसार | अर्थ मन्त्रालय | | |
| | | ऋणको साँवा ब्याज भुक्तानीको पुनर्तालिकीकरणको अवधि विस्तार गर्ने तथा ब्याजको केही अंश छूट दिने कार्यविधि तयार गर्ने | पुस मसान्त | अर्थ मन्त्रालय | नेपाल राष्ट्र बैंक | |
| | | पुनरुत्थान कोष सम्वन्धी कार्यविधि तयार गर्ने | २०७२ पुस | अर्थ मन्त्रालय | नेपाल राष्ट्र बैंक | |
| ९३ | स्वास्थ्य सेवासँग सम्बन्धित औषधि, अक्सिजन, उपकरण, कच्चा पदार्थ, प्याकिङ् सामग्री तथा लेवल, रगत संकलन गर्ने प्लाष्टिक व्यागहरूको आपूर्ति सहज बनाउने। अत्यावश्यक औषधि हवाइमार्गबाट समेत ढुवानी गर्ने प्रबन्ध मिलाउने। | स्वास्थ्य सेवासँग सम्बन्धित औषधि, अक्सिजन, उपकरण, कच्चापदार्थ, प्याकिङ्सामग्री तथा लेवल, रगत संकलन गर्ने प्लाष्टिक व्यागहरूको आपूर्ति सहज बनाउने | निरन्तर | स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | |
| | | बैकल्पीक मार्ग तथा हवाई मार्गवाट औषधी आयात गर्ने | निरन्तर | स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय | | |
| ९४ | सबै शिक्षण संस्थाहरु सुचारु गर्ने। यसका लागि शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक, राजनीतिक दल, | सबै शिक्षण संस्थाहरुमा पठन पाठन नियमित रुपमा संचालन गर्ने | तत्काल | शिक्षा मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | अधिकारकर्मी र नागरिक समाजको सहयोग जुटाउने। | एस. एल. सी. का विद्यार्थीहरुका लागि अध्ययन सामग्री रेडियो र टि.भी. च्यानलवाट प्रशारण गर्ने | २०७२ माघ | शिक्षा मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय | |
| ९५ | पुनर्निर्माण प्राधिकरण विधेयक व्यवस्थापिका-संसदबाट यथाशीघ्र पारित गराई पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको कार्य अघि बढाउने। पुनर्निर्माण प्राधिकरण स्थापना नहुञ्जेल पुनर्निर्माणका कार्यहरू राष्ट्रिय योजना आयोगबाट कार्यक्रम स्वीकृत गराई सम्बन्धित मन्त्रालय मार्फत प्राथमिकता दिई कार्यान्वयन गर्ने। भूकम्प पीडित परिवारहरूका लागि व्यवस्थित बस्ती विकास योजना कार्यान्वयन गर्दैआवासको प्रबन्ध गर्ने। | पुनर्निर्माण प्राधिकरण विधेयक व्यवस्थापिका-संसदबाट यथाशीघ्र पारित गर्ने | २०७२ मंसिर | प्र.म. तथा मं. प. को कार्यालय र कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय | | |
| | | पुनर्निर्माण सम्वन्धी कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने | २०७२ मंसिर | राष्ट्रिय योजना आयोग | | |
| | | कार्यक्रम स्विकृत गर्ने | प्राप्त भएको ७ दिनभित्र | राष्ट्रिय योजना आयोग | | |
| | | भूकम्प पीडितलाई प्राथमिकताका आधारमा आवासको ब्यवस्था गर्ने | २०७३ मंसिर | शहरी विकास मन्त्रालय | राष्ट्रिय योजना आयोग | |
| | | भूकम्प पीडित परिवारहरूका लागि व्यवस्थित बस्ती विकास योजना कार्यान्वयन गर्दै आवासको प्रबन्ध गर्न कार्यक्रम संचालन गर्ने | २०७२ पुस | शहरी विकास मन्त्रालय | राष्ट्रिय योजना आयोग | |
| ९६ | भूकम्पपछिको पुनर्निर्माणका लागि अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग जुटाउन आयोजना गरिएको सम्मेलनमा दातृराष्ट्र र संस्थाहरूले गरेको प्रतिबद्धता अनुरुपको सहयोग प्राप्त गरी पुनर्निर्माणको कार्य अगाडि बढाउन तत्काल ती राष्ट्र र संस्थाहरूसँग सम्झौता गर्ने। | दातृराष्ट्र र संस्थाहरुसँग परियोजना संझौता शिघ्र सम्पन्न गर्ने | २०७२ पुस मसान्त | अर्थ मन्त्रालय | सबै मन्त्रालय | |
| ९७ | सरकारले यस अघि घोषणा गरेको प्रति भूकम्पपीडित परिवार रू. २ लाख सहायता रकमको पहिलो किस्ता तत्काल निकासा दिने। पूर्णरूपमा घर क्षति भएका भूकम्पपीडित विपन्न परिवारलाई सामुहिक जमानीमा रू. ३ लाखसम्म सहुलियत दरमा बैंक कर्जा उपलव्ध गराउने व्यवस्था मिलाउने। | सरकारले घोषणा गरेको प्रति भूकम्प पीडित परिवारलाई दिने रू.२ लाख सहायता रकमको पहिलो किस्ता तत्काल निकासा माग गर्ने | २०७२ मंसिर | सहरी विकास मन्त्रालय | | |
| | | रकम निकासा दिने | २०७२ पुस | अर्थ मन्त्रालय | सहरी विकास मन्त्रालय | |
| | | पूर्णरूपमा घर क्षति भएका भूकम्प पीडित विपन्न परिवारलाई सामुहिक जमानीमा रू.३ लाखसम्म सहुलियत दरमा बैंक कर्जा उपलव्ध गराउन विद्यमान कार्यविधिमा संशोधन गर्ने | २०७२ पुस | अर्थ मन्त्रालय, नपाल राष्ट्र बैंक | सहरी विकास मन्त्रालय | |

| वुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| ९८ | पूर्णरूपमा घर क्षति भएका भूकम्पपीडित परिवारलाई आसन्न जाडोयाममा न्यानो कपडा खरिद गर्न मंसिर मसान्त भित्र रु १० हजार अनुदान उपलव्ध गराउने व्यवस्था गर्ने । भूकम्पपीडित व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य स्थिति बिग्रन नदिन जनस्वास्थ्यका घुम्ती सेवा कार्यक्रमलाई सघनरूपमा सञ्चालन गर्ने। | पिडित परिवारको हातमा रु १० हजार अनुदान उपलब्ध गराउने | २०७२मंसिर मसान्त | गृह मन्त्रालय | संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय | |
| | | जनस्वास्थ्यका घुम्ती सेवा कार्यक्रमलाई सघन रूपमा सञ्चालन गर्ने | १५ दिनभित्र शुरु गरि निरन्तर | स्वास्थ तथा जनसंख्या मन्त्रालय | संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय | |
| ९९ | भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण गर्नका लागि दक्ष र अर्धदक्ष व्यावसायिक कामदार तयार गर्न सिकर्मी, डकर्मी, वायरिङ, प्लम्बिङसम्बन्धी तालीम कार्यक्रमहरू अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्ने। | कार्यक्रम र कार्यविधि तर्जुमा गर्ने | २०७२ पुस | श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय र उद्योग मन्त्रालय | | |
| | | तालीम कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने | २०७२ माघ | श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय र उद्योग मन्त्रालय | | |
| १०० | भूकम्पबाट भत्किएका पूर्वाधारहरूमध्ये विश्व सम्पदा सूचीमा परेका ऐतिहासिक धरोहर एवं मठमन्दिर, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, सार्वजनिक भवनहरू, सडक तथा पुलहरू, विद्युत गृहहरूको पुनर्निर्माण प्राथमिकताका आधारमा तत्काल सुरू गर्ने। | कार्यक्रम तर्जुमा र स्वीकृति | २०७२ पुस | सबै मन्त्रालयहरु | राष्ट्रिय योजना आयोग | |
| | | पुनर्निर्माणको कार्य अघिवढाउने र भईरहेको कार्यको अनुगमन गर्ने | निरन्तर | सबै मन्त्रालयहरु | राष्ट्रिय योजना आयोग | |
| | | सरकारी भवनहरुको सवलीकरण, Prefab अस्थायी घरहरुको निर्माण र क्षतीग्रस्त सरकारी भवनको निर्माण गर्ने | निरन्तर | सहरी विकास मन्त्रालय | राष्ट्रिय योजना आयोग | |
| | | नेपाल विद्युत प्राधिकरण अन्तरगत रहेका भुकम्पवाट भत्किएका विद्युत गृहका संरचनाहरु पुनर्निर्माण शुरु गर्ने | २०७२ पुस | उर्जा मन्त्रालय | राष्ट्रिय योजना आयोग | |
| १०१ | नेपालको संविधानबमोजिम नयाँ बनाउनुपर्ने र संविदान अनुकूल बनाउन संशोधन गर्नुपर्ने कानुन मस्यौदाको कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा अघि बढाउने। | नयाँ बनाउनुपर्ने र संशोधन गर्नुपर्ने कानुनहरुको संशोधन विधेयक संसदमा पेश गर्ने | २०७२ पुस भित्र | कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय | सबै मन्त्रालय | |
| १०२ | संविधानको सर्वोच्चता र कानुनी राज्यको मान्यता अनुरुप शान्ति सुव्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउने। | एकिकृत सुरक्षा योजना २०७२ तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याउने | २०७२ मंसिर | गृह मन्त्रालय | | |
| | भन्सार नाका, राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय लोकमार्ग, औद्योगिक कोरिडोर, शिक्षा, स्वास्थ्यलगायतका सार्वजनिक क्षेत्रहरूमा अवरोध हुन नदिन, लुटपाट जस्ता | सुरक्षा निकायका विशेष गस्ती परिचालन गर्ने | २०७२ मंसिर | गृह मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय | |
| | | भन्सार नाका र सिमा गस्ती अनुगमन गर्न विशेष टोली परिचालन गर्ने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति, गृह र अर्थ मन्त्रालय | | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| १०३ | आपराधिक क्रियाकलापहरू नियन्त्रण गर्न र असहज परिस्थितिको अवाञ्छित फाइदा लिन खोज्ने र कालोबजारी गर्ने व्यक्ति तथा समूहलाई नियन्त्रण गर्न प्रभावकारी कदम चाल्ने। | नेपाल प्रहरी/सशस्त्र प्रहरी बल/रा.अ.बि.को प्रभावकारी परिचालन गरि असहज परिस्थितिबाट अवाञ्चित फाइदा लिन खोज्ने कालो बजारीको नियन्त्रण गर्ने | तुरुन्त | गृह मन्त्रालय | | |
| १०४ | सीमा क्षेत्रहरूमा हुनसक्ने अवैध आयात निर्यात रोक्न भन्सार एवं सुरक्षा निकायहरूको समन्वयात्मक र प्रभावकारी परिचालन गर्ने। राजस्व चुहावट र कर छली नियन्त्रण गर्न विशेष गस्ती परिचालन गर्ने। | अवैध व्यापार नियन्त्रण तथा वैध व्यापारलाई सहजीकरण एवं राजस्व चुहावट र करछली नियन्त्रण गर्न विशेष गस्ती परिचालन गरी अनुगमन तथा अनुसन्धान गर्ने | २०७२ मंसिर | अर्थ मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| | | भन्सार विभाग र आन्तरिक राजस्व विभागको विद्युतीय तथ्यांकका आधार समेत लिई एकीकृत जोखिम विवरण (Risk profile) तयार गरी राजस्व जोखिमको न्यूनीकरण गर्ने | तत्काल | अर्थ मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| | | सीमामा हुन सक्ने संभावित अवैध आयात निर्यात रोक्न सुरक्षा निकायहरुको परिचालन गर्ने । | तत्काल | गृह मन्त्रालय | अर्थ मन्त्रालय | |
| १०५ | सरकारी कार्यालय, सार्वजनिक एवं निजी प्रतिष्ठान तथा संस्थाहरूको ऊर्जा खपतमा मितव्ययिता कायम गर्ने। सरकारी स्रोतबाट हुने इन्धन, कार्यालय सामान, सेमिनार, गोष्ठी तथा विविध खर्च एवं भूकम्पको क्षति बाहेकको मर्मत खर्चमा कटौती गर्ने। अत्यावश्यक र मुलुकको प्रतिनिधित्व हुनैपर्ने अवस्थामा बाहेक सरकारी खर्चमा विदेश भ्रमण नगरिने । | ऊर्जा खपतमा मितव्ययिता कायम गर्न निर्देशिका तयार गर्ने | २०७२ पुस १५ | उर्जा मन्त्रालय | सबै मन्त्रालय | |
| | | अत्यावश्यक र मुलुकको प्रतिनिधित्व हुनुपर्ने अवस्थामा बाहेक सरकारी खर्चमा विदेश भ्रमण नगरिने | तत्काल/ निरन्तर | अर्थ मन्त्रालय | सबै मन्त्रालय | |
| | | कार्यालय संचालन, उर्जा तथा इन्धन खपत, सेमिनार, गोष्ठी र विविध खर्चमा २५ प्रतिशत कटौती गर्ने गरी मितव्ययिता सम्वन्धि निर्देशिका मन्त्रिपरिषदमा पेश गर्ने | २०७२ मंसिर | अर्थ मन्त्रालय | | |
| १०६ | वैदेशिक सहायतामा सञ्चालित आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको असहजतालाई सम्बोधन गर्न दातृ निकायसँग समेत समन्वय गरी सहजीकरण गर्ने। | दातृ निकाय र सम्वन्धित मन्त्रालयको संयुक्त अनुगमन टोली गठन गरी परिचालन गर्ने | निरन्तर | अर्थ मन्त्रालय | सम्वन्धित मन्त्रालय | |
| | | दातृनिकायसँग समन्वय र सहजीकरण गर्ने | निरन्तर | अर्थ मन्त्रालय | सम्वन्धित मन्त्रालय | |
| १०७ | विभागीय प्रमुख अयोजना प्रमुख र कार्यालय प्रमुखसंग कार्य संम्पादन संझौता गरी कार्य संम्पादनमा जवाफदेहिता अभिवृद्धि गर्ने । | विभागीय प्रमुख, आयोजना प्रमुख र कार्यालय प्रमुखसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गर्ने | २०७२ मंसिर | सवै मन्त्रालय | | |
| | | कार्यसम्पादन करार बमोजिम काम भए नभएको अनुगमन गर्ने | निरन्तर | सवै मन्त्रालय | | |
| १०८ | आगामी तीन महिनाभित्र आधिकारिक ट्रेड युनियनको | आधिकारिक ट्रेड युनियनको निर्वाचन घोषणा गर्ने | २०७२ माघ | श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय | सामान्य प्रशासन मन्त्रालय | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | निर्बाचन गर्ने। | निर्वाचन संम्पन्न गर्ने | २०७२ फागुन | श्रम तथा रोजगार मन्त्रालय | सामान्य प्रशासन मन्त्रालय | |
| १०९ | सबै कर्मचारीलाई थप मेहनत र जिम्मेवारीबोधका साथ काम गर्न अभिप्रेरित गर्ने। सेवा प्रवाह गर्ने कार्यालयहरूमा राष्ट्रसेवक कर्मचारीको अभाव हुन दिइने छैन। यस्ता कार्यालयहरूमा खटिएका राष्ट्रसेवकहरूले कार्यस्थलमा गई सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने। खटाएको स्थानमा नजाने, सेवा प्रवाहमा लापरवाही गर्ने र तोकिएको काम समयमै सम्पन्न नगर्ने कर्मचारीहरूलाई विभागीय कारवाही गर्ने।उच्चस्तरको कार्यसम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई सम्मानित गर्ने। | सबै कर्मचारीलाई थप मेहनत र जिम्मेवारीबोधका साथ काम गर्न आह्वान गर्ने / निर्देशन दिने | २०७२ मंसिर | सामान्य प्रशासन मन्त्रालय | | |
| | | खटाएको स्थानमा नजाने, सेवा प्रवाहमा लापरवाहीगर्ने र तोकिएको काम समयमै सम्पन्न नगर्ने कर्मचारीहरूको अनुगमन गर्ने | निरन्तर | सामान्य प्रशासन मन्त्रालय | सबै मन्त्रालय | |
| | | उच्चस्तरको कार्यसम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई सम्मानित गर्ने कार्यविधि तयार गर्ने | २०७२ पुस | सामान्य प्रशासन मन्त्रालय | | |
| | | कार्यसम्पादनमा आधारित निष्पक्ष मूल्यांकन गर्ने | निरन्तर | सामान्य प्रशासन मन्त्रालय | | |
| | | सेवाप्रवाह गर्ने कार्यालयहरुका कर्मचारी केन्द्रिय निकायमा काजमा नराख्ने | २०७२ पुस | सामान्य प्रशासन मन्त्रालय | सबै मन्त्रालय | |
| | | कार्यसम्पादनमा आधारित पुरस्कार र दण्ड प्रणालीको विकास गर्ने | २०७२ पुस | सामान्य प्रशासन मन्त्रालय | सेवा संचालन सम्वन्धी मन्त्रालय | |
| | | जिल्ला स्थित कार्यालयहरुमा कर्मचारी अभाव हुन नदिने | २०७२ पुस | सामान्य प्रशासन मन्त्रालय | सेवा संचालन सम्वन्धी मन्त्रालय | |
| ११० | सार्वजनिक निर्माणमा काबुबाहिरको परिस्थिति बाहेक समय र लागत बढाउने निर्माण व्यवसायी र प्राविधिक कर्मचारीलाई जवाफदेही बनाइने। निर्धारित बजेटको परिधिभित्र रही समयसीमाभित्रै सार्वजनिक निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने कर्मचारी र निर्माण व्यवसायीलाई प्रोत्साहित गरिने। | निर्देशिका तयार गर्ने | २०७२ पुस | भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, सहरी विकास मन्त्रालय | | |
| | | अनुगमन गरी दण्डीत र पुरस्कृत गर्ने | २०७२ माघ देखि निरन्तर | भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, सहरी विकास मन्त्रालय | | |
| १११ | इन्धन, खाद्यान्न र दैनिक उपभोगका अत्यावश्यक सामग्रीको बिक्री वितरणलाई व्यवस्थित गर्न, मापदण्ड निर्धारण गर्न र बजार अनुगमनका लागि सरोकारवाला निकाय, उपभोक्ता हितसँग सम्बन्धित संघसंस्था र निजी क्षेत्र सम्मिलित संयन्त्र अविलम्ब निर्माण गरी परिचालन गर्ने। | इन्धन, खाद्यान्न र दैनिक उपभोगका अत्यावश्यक सामग्रीको बिक्री वितरणलाई व्यवस्थित गर्न संयन्त्र तयार गर्ने | २०७२ मंसिर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| | | बजार अनुगमनका लागि सरोकारवाला निकाय, उपभोक्ता हितसँग सम्बन्धित संघसंस्था र निजी क्षेत्र सम्मिलित अनुगमन टोली प्रभावकारी रुपमा परिचालन गर्ने | निरन्तर | वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय | गृह मन्त्रालय | |
| | बन्द, हडताल र आपूर्ति प्रणालीको अवरोधले अर्थतन्त्रमा | अध्ययन टोली गठन गर्ने | २०७२ मंसिर | अर्थ मन्त्रालय | नेपाल राष्ट्र बैंक | |

| बुंदा नं. | नीति तथा कार्यक्रम | क्रियाकलाप | समय सिमा | जिम्मेवार निकाय | सहयोगी निकाय | प्रगती |
|---|---|---|---|---|---|---|
| ११२ | पारेको प्रभावको निरन्तर अध्ययन गरिने। यस श्वेतपत्रमा उल्लिखित कार्यहरूको अनुगमन गर्न निजी क्षेत्र समेत सम्मिलित उच्चस्तरीय समिति गठन गरिने। यस समितिले परिस्थितिको विश्लेषण गरी तत्काल चाल्नुपर्ने कदमहरू पहिचान गरी कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने। | मन्त्रिस्तरिय अनुगमन संयन्त्र गठन गर्ने | २०७२ मंसिर | अर्थ मन्त्रालय | | |
| | | अध्ययन प्रतिवेदन तथा अनुगमन प्रतिवेदन लिने | निरन्तर | अर्थ मन्त्रालय | सबै मन्त्रालय | |
| | | समिक्षा गर्ने र आवश्यक निर्णय लिने | प्रत्येक १५/१५ दिन | सबै मन्त्रालय | | |